

EL FLUVIA

SURTIRÁ CADA DIMECRES

PREUS

Un número . . . . . 5 cèntims
 Un any de subscripció. . . . . 2'50 Ptes.

PERA SUSCRIPCIONS Y DEMÉS

CARRER DE SANT ESTEVE, 29.

TRIOMF DE JESUCHRIST

Sens dupte que un dels passos més tendres y plens de poesia de que 'ns parlen els agiògrafs Sagrats durant aquestos dies, es el qu' ens refereix Sant Matheu en lo Evangeli que 's llegeix en la benedicció de les Palmes y en el que ens conta de la manera humil com el Fill de Deu volgué fer la seva entrada triomfal dintre la ciutat de Jerusalém, aclamat per les turbes com á fill de David. No som nosaltres que no som poetes, quins intentarem presentar davant nostrés lectors el quadro plé de vida y poesia que en poques paraules ens descobreix el citat evangelista, sols farem constar alguna breu observació qu'ens ha semblat estretament lligada ab el assumpte.

A nostre entendre, el dia del Ram fou el destinat per Jesús per fer comprendre la seva glorificació temporal davant del poble. Ja veyém de quina manera tant humil busca aquest triomf; assentat successivament sobre una borriqueta y el seu pollinet, y tot aixó ho fá com ens ho diu lo Evangelista, perquè se cumplís lo que d'ell havia dit el Profeta "diguéu á la filla de Sión: veus aquí que 'l teu Rey vé á tú, plé de mansuetut, sentat sobre una borrica y pollí fill de la que está baix del jou, . La borriqueta com ens diuhen els intérpretes sagrats figurava la Sinagoga dels Jueus, que ja de llarch temps vivía baix del penós jou de la lley de Moisés; y 'l pollí representava el poble Gentil que fins llavors havia viscut sense

fré ni jou. Jesús s' assentá sobre 'ls dos, per significar diu Sant Geroni y Sant Agustí, que 'ls que havian de compondre el poble de Jesuchrist ó cristiá, serían presos de Jueus y Gentils. (1)

En aquesta glorificació de Jesús sobre la terra, si ho examiném ab detenció, veurém molts de jueus y fins gentils, els seus apóstols y deixebles, multitud de dones y nens, que tots glorifiquen al Senyor; més en cambi no hi veyém els escribes y fariseus, sinó que aquets mirant ab enveja y temor aquest triomf de Jesús, qu' es la veritat, ab espant deyen entre ells, "*no veyeu que res adelantém,*" y allavors acostantse alguns d'ells á Jesús li digueren. "Mestre repreneu á vostres deixebles perque callin. Si ells callessin, els digué el Senyor, cridarien per ells les pedres... Aquesta sollicitud dels faritzeus, no pogué impedir que Jesuchrist seguís la seva marxa humil, pero triomfal, com tampoch totes les argucies y enganyys dels impius y sectaris moderns, podrán impedir la marxa triomfal de la Iglesia vers els eternals destins á que conduceix els pobles y les ànimes.

P. ROURA.

DIVENDRES SANT

El divendres Sant es trist: trist com un dia rúfol de l' hivernada. El Sol s' ai-

(1) Del Compendio de la Religión de Mazo.

xeca ab tot son esplendor, però no fa alegria, sols serveix per il·luminar un quadro de tristesa general. Malgrat ser el bell esclat de la Primavera, la naturalesa queda com paralísada, no gosa interrompre el panteig de Jesús que puja al Calvari.

La gent tocada com els demés sers, d' aquesta tristor universal, está també trista, els fidels corren per última volta á visitar els monuments ja á punt de finirse. Apenas ningú diu res. En lloch se sent el sonor tó de les campanes alegres y á cops tan tristes: son pas prou de tristes per expresar la tristesa del mon: sols el monóton fresseig de les *patraques* se sent arreu indicant al mon que s'acosten les tres hores d'agonia: ¿Hi has assistit may, lector, á les tres hores d'agonia? Jo sí, son molt imponentes; entren al cor del home més dur. Jo hi assisteixo per acabar de completar un día de tristor, com es el de la mort de Jesús.

Sobre tot en el sermó de l'última hora, sembla que 'ls sagrats oradors busquin lo tó més tetric per afectar. Jo segueixo mot per mot les set paraules de Jesús. Les tres estant á punt de tocar, tothom se conté 'l respir: els sis llums de l' altar pampallugeijan tristament. El respir excitat de l'orador denota qu' arriba á son fi.

Toquen les tres de la tarde en el rellotge de la Parroquial.

Els sis llums de l' altar s' apaguen poch á poch, escampant arreu una olor de *moquim* que per tot ofén menys á l' iglesia, donchs es sa olor característica. Una estrepitosa fressa surt de la Sagristia: l' orador sagrat imponentse á tota la fressa crida: *Consumatum est!*

Tothom cau de genolls: Alguna dona plora...

Acaba el burgit: una calma imponent y comfortable sembla reanimar els esperits un tant abatuts fins á llavors.

¡Oh la tristor del divendres Sant! Els aucells no canten com de costum... la naturalesa no 's mou per veure morir á son Deu.

Els homens... n'hi ha de tots: els fi-

dels estant tristos, els incréduls están impacients.

JOAQUIM VAYREDA Y AULET.

Olot, Abril de 1908.

MONUMENTS

Entre 'ls monuments de Setmana Santa que podran visitar demá els nostres llegidors, hi ha els de la esglesia dels Dolors y del Tura, pintats per dos decoradors célebres. El primer cós del de la esglesia dels Dolors, enquibit dintre d' una esglesia xafada y desproporcionada, té tot l' aspecte y magestat d' un monument romá, d' un arch de triomf, pintat ab tanta energia y forsa de clar y obscur qu' arriba fins á enganyar al espectador. Els demés cossos d' aquest monument no lliguen ab el primer, per que se suposa que foren extraviats y no s'han pogut reconstituir. De totes maneres cambia la fesomia de la capella, la engrandeix, y la fa molt més agradable. Aquest monument fou pintat per Francisco Tramulles.

El del Tura fou pintat per Joan Panyó: com á obra pictórica no es tan sólida, com el cós citat de la esglesia dels Dolors, pero es molt més esbelta y elegant, a consecuencia de disposar l' artista d' un lloch proporcionat. Representa l' interior d' un edifici grech romá, ab dues cúpules y doble absis en qual centre s' aixeca l' urna, colocada sobre un pedestal elegantíssim, al qual se puja per medi d' artistica y ben encertada escalinata. El conjunt transforma l' esglesia del Tura en una verdadera obra d' art del Renaixement cristiá.

Llástima que en les demés esglesies d'Olot, no hi trovarán durant aquets dies cap més decoració com aquestes, tan apropiades al solemníssim dia del Dijous Sant.

AUSENCIA

Tinc projectat un viatge á paisos estrangers.

y com l' hora es arribada
y convé no perdre temps,
dintre pocs dies els deixo
y m' en vaig, ajudant Deu.

Aixis es, que la *font clara*
origen d' aquets versets,
quin fi ja haurán pogut veure
per ser ben *clars* y ben *nets*,
s' es tancada en aquest dia
fins que vingui un altre temps,
en que tornat del viatge
y altre volta á casa meu,
segons com trobi les coses,
torni á esclatar de valent
ab unes aygues tan pures
com fins ara havien set.

Ja ho sabeu donchs fins que torni,
llegidors y companys meus,
aneu seguint vostre tasca,
que fins avuy va molt be;
puig no ho dubto, les persones,
que estimen el poble seu
y els joves, qu' han de ser homes
en el temps advenir,
no deixarán de ajudarvos
aplaudint vostre interés
per la Ciutat Olotina
y per la gloria de Deu.

¡Adeu! donchs, oh P. Enredayre,
y que no *enredis* pas més
ab les *critiques innobles*
aquet poble que 't manté.

¡Adeu! bon *amó* dels *sabis*
que tot els ho deixes fer,
con tal que fassi per casa,
com diria un company meu;
que 'l Cel te dongui pessetes
y un xic més d' enteniment;
y deixa de fer el fatxada,
que *battle* no ho podrás ser.

¡Adeu! *valent de les seves*,
peró que 't dius *Ros y Vell*,
jadeu! y no siguis neula,
que de *savi* no 'n tens res,
encar que portis ulleres
y et presentis molt *despert*,
que, segons les tebes *critiques*,
tothom *dorm* menos l' *all sec*.

¡Adeu! *pubilla* airevida,
y mira de posar seny
que quant torni pugui veure't
del tot *sensata y prudent*,
molt aymant de Catalunya
y amiga del teu terror.

¡Adeu! siau! bons patricis,
trevalleu ab gran acert
per la cultura del poble
y en pro de tot el jovent.

No per xó os faltarán versos
que llegireu ab plaier,
segons crec, tots els dimecres,
y sens dubte més distrets.
Que quant torni á tots vos trobi,
com espero, ajudant Deu,
ab una salut robusta
ben units y aplegadets
baix la bandera de Patria
cercant la gloria del Cel.
Ab recansa 'm despedeixo
que... ¡á n' alguns no 'ls veuré mes!...
y.—¿qui sab? ¡quines mudances
trobaré en el poble aquet,
que estimo com á sa terra
deu estimar tot vivent!...

En fi, que sento deixarvos...
y aquí, vos deixo el cor meu,
y si no el cor, els afectes.
que per vosaltres conté,
com son perfum les floretes,
qu' ayroses al Deu Etern
n' hi fan ofrena agradosa
desde 'ls nostres jardinetes.
¡Adeu! Ciutat Olotina.
Olotins, siau ab Deu.

JOSEPH FONTCLARA.

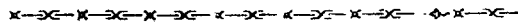
CANSÓ ENFADOSA GITANESCA

El vicari de Malgrat, eixí un dia á
passejar cap á la platja, ab el frare ca-
putxí que predicava el novenari en dit
poble. Al esser vers la pineda que s'ex-
tent bon tros platja endins, eixí un gita-
nás negre, malcarat, que al observar
que 'l vicari fumava, li demaná si tin-
dria un cigarret. Mentres el Reverent se
treya la petaca de la butxaca, el P. Ca-
putxí aprofitá l' ocasió per veure si 'l
gitano estava gayre enterat del catecis-
me.—¿Y donchs bon home, me sabriau
dir quans Deus hi há?—*Rifal*, contestá el
gitano, tot sério, sens inmutarse. Pen-
sant que no hauria entés be la pregunta,
torná el caputxí á insistir—quantas per-
sones hi há en la Santíssima Trinitat?
Rifal, contestá el gitanás. Altre volta
torná el caputxí, parlant ben inteligible
y ben clar—Sabeu hont está Deu?—*Ri-
fal*, fou la contesta del home malcarat, y
no el pogué traure de *Rifal* y de *Rifal*

y no pogué saber si entenía el gitanás, cap paraula de catecisme.

Una cosa semblant li passa al *Deber*, volguent discutir ab una Revista. Ella, no's mou de *Rifal* y de *Riflá*, crida contra la incultura, la intolerancia, el monopoli y contra totes les plagues de Egipte, y no's recorda que es ella la mateixa intolerancia, y la única senyora que aquí per escrit apoya el sentit del cañalejisme, de lo més ranci y endarrerit, y que aprofita tot lo que va contra la Solidaritat y fá fetor de caciquisme.

Que no's cansi el *Deber*, sino haurém de recordarli tot lo de las eleccions passades, tots els articles dels prohoms de dita Revista y fins el passos que donaren pera destruhir els trevalls dels aymants de les llibertats de Catalunya. Deixila estar home *Que haya un progresista más que importa al mundo?*

PENSAMENT DE ROOSEVELT

Condemnant al home neutre en política diu:

"Lo indispensable, sobretot es, que 'l ciudadá compregui que no pot mereixer el títol d'home lliure, si no es ab la condició de que prengui part en l'aspre y difícil treball del *self-governement* y que deu cumplir sos devers polítics, baix la responsabilitat de manifestarse, incapacitat per aprofitarse de la llibertat, y votant sols per viure sota un govern tiránich y explotador, que 's tindrà ben merescut per la seva egoista timidez y la cortedat de la seva mentalitat. El qui está faltat de conviccions y d'entusiasmes, es un *mansu malvat*, incapás de res bó y capás de tot lo dolent envers la seva propia pátria".

"Afortunadament per aquesta nació (Estats Units) aquesta classe de sers despreciables contén ab molt poques ó ab cap simpatía en el poble americá".

NOVES

Acabém de llegir el següent important telegrama dirigit á la junta organitzadora del *meeting* del Tívoli:

"Protesto enérgicament contra les escoles neutres bisexuals, y encara més contra els católichs, que 'n dies d'eleccions, no votan, fent impossible una majoria católica en l'Ajuntament. No n'hi ha prou de protestar es precis votar.

El vicari general de Mallorca,
D. M. Alcover,

Sembla que una revista local ab la entrada de la primavera, sent el moviment de la sanch y procura treure á fora tots els mals humors que amenassaven ofegarla. Per lo que 's veu ¡no 'n cobava poch de veri! Fins deixantse de comedies y magarrufes, ja no 's cuyda de doctrines, sino que 's llença al camp de les personalitats per més que ella hagi estampat en ses planes que no se *inclinaría en els foscos y á vegades fangosos viaranys de la política sectaria y de personalismes*, y ultimament encara deya que la seva *consigna de lluyta diu á tota hora cultura y tolerancia*.

A nosaltres aixó ens plau moltíssim, puig mentres está aixís entretinguda, no estampa cap disbarat doctrinal de nacionalisme á la *Francesa*, que 'ns obligaría á posarla en solfa. Aprofitarém donchs la vaga que tant oportunament ens deixa, per dedicar gran part del número á les solemnitats de la Setmana Santa.

El *Foment de Nostres Dances*, ens fá saber que per causa de no trovar cobla no podrà donar audició de sardanes el dia de Pasqua; pero el diumenge 26 d'Abri! tindrà lloch una audició de sardanes en la que's ballará una sardana de ramallet, en obsequi á les Senyoretas que tan lluhiment donaren en les audicions passades.